

Fish & chips

en vliegen

Tekst: Bastienne Wentzel
Foto's: Erwin Voogt

Meivakantie. Het weerbericht in de Alpen geeft consequent een 14-daagse regenvoorspelling. Toch het vliegtuig naar Turkije of Zuid-Spanje dan maar? Te duur, te druk, te onzeker. Al rondzappend op internet stuiten we op de voorspellingen voor Engeland: de komende weken zon! Een paar appjes naar bevriende Britse piloten later hebben we de ferry naar Dover geboekt en pakken we de schermen in voor een rondreis door Engeland en Wales. Kun je daar vliegen dan? Jazeker!

Groot-Brittanië, ofwel het Verenigd Koninkrijk (VK) is best groot. Toch kun je het vliegen door het hele land wel samenvatten met: soaren met af en toe een kans op een thermieklucht als het weer meewerkt. Maar er worden ook behoorlijke overlandvluchten gemaakt: eind mei vloog een lokale piloot nog ruim 300 km! Onze tocht, en dus de vliegervaring, beperkt zich deze twee weken tot de zuidkust van Engeland en een rondje door Wales. Hier zijn een paar vliegstekken die wij de moeite waard vonden, maar er zijn er veel meer.

De zuidkust

Op aanraden van bevriende piloten melden we ons op de eerste dag op de Devil's Dyke vlakbij Brighton aan de zuidkust, een grote grasheuvel met parkeerplaats en café. Het

is bewolkt en het waait bijna niet, maar dat verandert snel en dan zijn er ineens tientallen piloten in de lucht. Het is krap in de liftband maar iedereen vliegt keurig. We hebben een paar uurtjes lol met toplanden (naast de koeien) en doorstarten totdat het dan toch gaat regenen. Op mooie dagen kun je hier prima thermieken zeggen de locals en er worden vluchten van tientallen kilometers gemaakt.

Veel stekken in dit gebied zijn al vroeg vliegbaar. Bovendien trekt de zeebries uit het zuiden in de loop van de dag binnen. De meeste stekken liggen op een heuvelrug die oost-west loopt, dus daar blaast de zeewind tegenaan en zo krijg je convergentie. Daar kun je gebruik van maken maar het kan ook turbulente lucht veroorzaken met name op starts die noord-georiënteerd zijn.

Devil's Dyke, met boven de helm het café en de parkeerplaats, links de start en rechts de toplandingsplek.

Het merendeel van de startplekken in deze regio bevindt zich net als Devil's Dyke op de top van een grasheuvel. Je hebt meestal maar enkele tientallen tot maximaal een paar honderd meter hoogte tot de landing. Omdat je zo weinig hoogte hebt moet je vaak starten met wat hardere wind om te kunnen blijven hangen. Die landing moet je ook ruim zien trouwens. Vrijwel overal is toplanden de standaard en vind je in geval van uitzakken een noodlandingsveldje aan de voet van de heuvel. Die zijn vaak niet ideaal en meestal moet je terug lopen. Voor delta's is die uitdaging nog groter dan voor paragliders. De basisvaardigheden: starten met hardere wind en toplanden, gaan je dus helpen om meer te vliegen. Niet voor niets moeten Britse piloten toplandingen en hellinglandingen uitvoeren als taken voor hun brevet.

Dag twee is het zowaar weer vliegbaar. 's Ochtends staan we op Bo Peep met een stevige bries. Een aantal paragliders hangen voor de enorme grasheuvel, maar met 8/8 bewolking komen ze niet ver of hoog. 's Middags klaart het gelukkig op en draait de wind naar het oosten. Aan het eind van de dag gaat de wind net genoeg liggen om een start van High and Over mogelijk te maken.

Een heel klein kommetje met twee startplekken enkele tientallen meters hoog. In de avondzon hangen we heerlijk een uurtje met uitzicht naar de kust.

Ideale logistiek

Op de beste plekken is de logistiek ideaal: je parkeert je auto op het weggetje achter de start. Je start op een keurig grasveld en vliegt zo lang rond als je wilt. Je landt waar je was gestart, soms zelfs met een café ernaast zoals bij Devil's Dyke, voor een snack of 'after-flight-beers'. Mocht je toch wegvliegen voor een overlandje dan is het openbaar vervoer goed geregeld en liften heel normaal.

In het VK is het vliegen redelijk strak georganiseerd: er zijn tientallen lokale clubs die ieder een handvol stekken beheren. Ze hebben vrijwel allemaal een website met goede stekinformatie. Als het vliegbaar is, vliegt er altijd wel iemand en je mag nergens vliegen als er niemand anders vliegt. De club coach of site officer is vaak aanwezig dus stel je even aan hem of haar voor. Soms moet je ter plekke daggeld betalen of tijdelijk lid worden van de club. De coach kan je ook wat over de lokale eigenaardigheden van de stek vertellen. Veel sites zijn gevoelig, met

natuurgebieden, 'boze boeren' of landeigenaren die niet willen dat je op hun land komt.

Tot slot: het VK heeft zeker in het zuiden en midden minstens net zoveel luchtruimbeperkingen als Nederland. Wanneer je hier overland wilt vliegen moet je dus de juiste apparatuur en kennis bij je hebben.

Soaren met xc-potentiëel

De oostenwind brengt prachtig weer in Engeland, maar ook harde wind. Dat verandert gelukkig na een paar dagen en we zijn inmiddels in midden-Engeland beland. Een bevriende piloot neemt ons mee naar zijn huisstek The Long Mynd, een weststart. Zodra we het nabijgelegen dorpje uitrijden bevinden we ons in een ruig natuurgebied: kale heidevelden met schaaapjes en ponies. Bovenop de kilometerslange heuvelrug is een zweefvliegveld met lier en een groot veld voor paragliders en delta's. Toplanden is wederom op het enorme veld vlak achter de start, waar ook je auto staat.

Het belooft een dag te worden met hoge basis dus potentieel overlandvliegen. We maken een plan met local Martin: als je een paar honderd meter boven de start bent kun je omdraaien en met de wind mee

vliegen richting het oosten. Het is zo'n 60 km naar zijn huis. Er zitten twee ATZ's ergens halverwege: daar moet je tussendoor. De wind is prima maar we verwachten nog geen thermiek omdat het geheel bewolkt is. We besluiten vast een rondje rond te vliegen in afwachting van de thermiek, maar we merken tot onze verbazing dat het al 'werkt' – na een paar rondjes soaren vinden we kleine belletjes die ons tot 200m boven de start brengen! Niet hoog genoeg om weg te vliegen maar wel leuk voor het uitzicht. 's Middags klaart het op en de wolkenlucht ziet er veelbelovend uit. Maar binnen een paar minuten staan we allemaal, inclusief de locals, beneden op het noodlandingsveld... de lift is weg! We wachten een tijd in de lekkere zon en we proberen af en toe een rondje, maar de wind draait steeds meer naar zuid. De twee delta's die aan het eind van de dag toch nog starten staan snel beneden in hun eigen landingsveld. Toch een mooie dag.

Wales

Na The Long Mynd (dat eigenlijk ook in Wales ligt) rijden we door naar Snowdonia, het berggebied in Noord-Wales waar diverse bergtoppen van meer dan 1000m liggen,

met als hoogte de Snowdon (1078m). Dat klinkt niet hoog maar de dalen liggen vrijwel op zeeniveau.

Wales is over het algemeen een stuk ruiger dan zuid-Engeland. Een deel is glooiende groene ommuurde weilanden met schapen en karakteristieke dorpjes. De natuurgebieden zijn veelal kaal en dunbevolkt. Vliegen hier lijkt meer op bergvliegen in de Alpen inclusief thermiekvliegen en valleiwinden. Snowdonia is bekend om zijn mooie trekkingen (hike&fly kan, maar je mag niet zomaar overal vliegen). Het dorpje Llanberis is het uitgangspunt voor de trekkingen naar Snowdon. Er is ook een leisteen-mijn, die fungeert als thermiekbron naast de startplek vlak buiten het dorpje. Het weer is lastig – als we zelf hoog op de berg tegenover Snowdon wandelen horen we per app dat er een paar piloten vliegen van Llanberis. We zien ze even later over ons heen vliegen, niet veel hoger dan wij lopen. Het zijn er drie en als we later op de middag voorbij Llanberis rijden vliegt er niemand. Het was maar een klein window...

Supersized Zoutelande

We trekken verder naar zuid-Wales. Het zou nét hard genoeg waaien om te soaren

bij het strand van Rhossili, aan het uiterste puntje van een schiereiland. Als we rond het middaguur de start op lopen pakken de locals hun grote schermen in en de miniwings komen uit de zak. Mmm, die hebben wij niet bij ons. Het gaat nog net met de grote lap, maar 20 tot 25 km/u blijkt voor deze enorme duin (in Hollandse ogen) vrij veel – lift tot misschien wel 100 m vóór het duin en 150 m erboven. De grote schermen hangen stil. De instructeurs van Crickhowell paragliding die er vliegen bieden ons een rondje met de Spiruline Pro 12m² of de nieuwe parakite van Flow, de Mullet 18m² aan. Die laatste blijkt nog te groot, maar we hebben de grootste lol met de Spiruline. Dank! De gras-start ligt op 150 m en het 'duin' (meer een heuvelrug) is 200m hoog. Dit is Soaren met een hoofdletter! De rug is 3 km lang en de ruimte die je hebt om te vliegen dus enorm. Een soort supersized Zoutelande, met voldoende mogelijkheden om langs de helling te crossen maar ook meer dan genoeg ruimte om boven het strand en de zee te cruisen of spelen. Met noordwesten wind kun je naar links naar de kliffen boven de parkeerplaats. Let op dat je weer terug komt: je mag enkel landen op het strand en toplanden op de startplek, strict verboden

ergens anders te landen! Dat geldt ook voor de parkeerplaats (jammer, want daar staat de auto) en het plateau halverwege de helling als je uitzakt.

Laat in de middag zakt de wind tot zo'n 17 km/u en kunnen we heerlijk hangen, spelen, filmen en fotograferen aan onze eigen grote schermen. Prachtig! Dit is zeker een van de mooiste soarplekken die ik ken vanwege de ruimte en de mogelijkheden: van harde-wind-miniwing-plezier tot rustig hangen in de enorme liftband met een groot scherm. En alles met prachtig uitzicht. Het lijkt verleidelijk ook beneden op het strand te starten maar dat is zinloos: het onderste randje bij het strand ligt bezaaid met grote keien en het grasduin is heel erg steil zodat je daar waarschijnlijk niet weg

komt. En waarom ook? Je hebt een enorme berg tot je beschikking!

Hike&flyrace

Op de valreep van onze trip rijden we nog langs de laatste bekende stek: The Blorenge in zuid-oost Wales. Ook al bekend om zijn goede xc-mogelijkheden en dit weekend het toneel van de Dragon Hike&Fly wedstrijd. We hebben een middag de tijd en de voorspellingen zijn prima: zon, windje uit de goede richting, thermiek. Maar als we de twee kilometer van de parkeerplaats hebben gelopen door het natuurgebied staat iedereen nog op de start: het waait niet... De condities blijken zo stabiel dat niemand kan bovenblijven. Een lokale wedstrijdpiloot probeert het herhaaldelijk

en komt niet meer dan een paar meter boven de start. Twee deltavliegers houden het een half uurtje vol in een thermiekbel boven het landingsveld. De deelnemers aan de hike&flyrace lopen een voor een de heuvel op om weer weg te vliegen naar het volgende turnpoint.

Het hoogteverschil vanaf The Blorenge is maar liefst zo'n 500 meter en er is een heus landingsveld beneden in Abergavenny. Geschikt voor glijvluchten dus en er wordt hier ook lesgegeven.

Aan het eind van de dag doen alle piloten precies dat: een glijvlucht naar de landing. Vanwege de gezelligheid en het mooie weer en uitzicht een perfecte afsluiting van onze trip.

Links

- De lokale piloten gebruiken vaak de RASP Blipmap modellen lazyrasp.com
- School en winkel Flybubble heeft een mooie weersite op basis van RASP. Je vindt hier meteen alle vliegsites in het VK op een kaart. flybubble.com/weather
- Vliegstekken in Sussex (Zuid-Engeland) www.shgc.org.uk/siteguide
- Vliugschool Fly Sussex zit vlakbij Lewes en heeft ook een winkel flysussex.com
- The Long Mynd Soaring Club longmynd.org
- Snowdonia vliegclub www.snowdoniasports.co.uk
- Vliegstekken in Zuid-Wales flysouthwales.co.uk/site-guides
- Je vindt meerdere scholen in Wales, waaronder Crickhowell paragliding crickhowellparagliding.com
- Vind alle Britse vliegclubs en scholen bij de 'Britse KNNvV' - de BHPA bhpa.co.uk/clubs ; bhpa.co.uk/schools

Vliegstekken - Sussex, Zuid-Engeland

Devil's Dyke (NW)

Start: N 50.8856, W 0.2124
Noodlanding: N 50.8899, W 0.2178
Hoogteverschil: 60m
Vliegen: soaren, xc
Logistiek: Betaald parkeren achter de start bij het café, toplanden.

Bo Peep (NO)

Start: N 50.8254, O 0.1201
Noodlanding: Onderaan de heuvel overall waar geen gewassen staan
Hoogteverschil: 90m
Vliegen: soaren en thermiek
Logistiek: Parkeren op Bo Peep car park, 5 min lopen, toplanden. Geen voorzieningen

High and Over

Start NO: N 50.7880, O 0.1419
Start ZO: N 50.7911, O 0.1423
Noodlanding: N 50.7859, O 0.1461
Hoogteverschil: 70m
Vliegen: soaren
Logistiek: parkeren op High and Over car park, 200m lopen, cijfercode voor ZO-start vereist.
Toplanden of onderaan de heuvel (pas op voor moeras). Geen voorzieningen.
Andere stekken in de buurt: Mt Caburn (ZZW), Firle(N), Ditchling (N), Beachy Head (ZZO)

Niet-vliegbare dagen in Sussex:

De badplaats Brighton is de moeite waard voor het strand en de cultuur. Langs de kust ligt de krijtrotsformatie The Seven Sisters (waar ook vliegsteek Beachy Head ligt), minstens net zo mooi als die bij Dover en een wandeling waard.

Vliegstekken - Wales

The Bloreng (NO)

Start: N 51.8048, W 3.0522
Landing: N 51.8194, W 3.0255
Hoogteverschil: 480m
Vliegen: soaren en xc

The Long Mynd (W)

Start: N 52.5219, W 2.8805
Noodlanding: N52.5237, W2.8878
Hoogteverschil: 150m
Vliegen: soaren, xc
Logistiek: Parkeren achter de start, toplanden, niet over het zweefvliegveld vliegen. Geen voorzieningen.
Andere stekken in noord-oost Wales: Black Knoll (W), Lawley (NW), The Wrekin (NW). Snowdonia: Elidir Fach (Llanberis quarries, NW)

Niet-vliegbare dagen in noord-Wales:

The Long Mynd is een mooi natuurgebied en er zijn wat aardige dorpjes in de buurt. De kastelen in noord-Wales zijn de moeite waard. De hike naar de top van Snowdon (1078m) is klassiek. Je kunt ook met de trein in Llanberis komen en er is zelfs een duur toeristentreintje naar de top. De bergen rondom Snowdon zijn ook 1000m hoog en de hikes veel rustiger en misschien wel net zo mooi.

Rhossili (W)

Start: N 51.5723, W 4.2843
Landing: Toplanden of op het strand (nergens anders!)
Hoogteverschil: 150m
Vliegen: soaren
Logistiek: Betaald parkeren en dagkaartje paragliding kopen bij de National Trust. 10 min lopen naar de start. Café's, restaurant en hotel naast de parkeerplaats.

Niet-vliegbare dagen:

Strandwandelen en vooral surfen is hier het ding. De wandeling bij laag water naar Worm's Head, dat bij hoog water een eiland is, is een aanrader. Misschien zie je nog zeehonden.

